

Sayı : 9

Sene : 1978

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TARİH ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATBAASI
İSTANBUL — 1978

TÜRKİYE KÜTÜPHANELERİNDE BULUNAN BAZI NÂDİR TÜRKÇE YAZMALAR

Ramazan Şeşen

Bu çalışmada, Türkiye kütüphanelerindeki nâdir ve literatüre geçmemiş yazmalar üzerinde çalışırken tesbit edebildiğimiz bazı türkçe yazmaların muhtasar bir fihristi (katalogu) verilmektedir. Daha önce, bu çalışma esnasında tesbit edilen arapça yazmaların fihristinin birinci cildi 1975 yılında Beyrut'ta Dâr el-Kitâb el-Cedîd yayınevi tarafından neşredilmişti. Arapça yazmaların geri kalan kısmının neşri, yakında aynı yayınevi tarafından tamamlanacaktır. Yine bu çalışmamız esnâsında tesbit edilen farsça nâdir yazmalar yakında *Şarkiyat Mecmûası*'nın VIII. sayısında çıkacaktır. Bu yazmalardan her üç dilde tesbit ettiklerimizin tanıtılmasında aynı usûl tâkip edilmiş; müellifleri tesbit edilen yazmalar müelliflerinin meşhur isimlerine göre tertiplenmiştir. Müellifleri belli olmayan eserler son kısımda kendi aralarında yine alfabetik tertip üzere verilmiştir. Bu çalışmada verilen eserler çeşitli kütüphanelere mensup olup, sâdece kütüphanelerin meşhur adları kısaca zikredilmekle yetinilmiştir. Müellifler, eserler ve nüshaları hakkında zarûri bilgiler verilmekle yetinilmiş, çalışmayla ilgisi uzak olan bilgiler vermekten kaçınılmıştır. Yazmaların bulunduğu kütüphaneler hakkında tafsilâfih bilgi edinmek isteyenler çeşitli kaynaklara ve bilhassa arapça yazmalara dâir neşredilen mezkûr cildin başındaki listeye mürâcaat edebilirler. Müellifler ve eserleri hakkında ya tek bir veya en fazla iki kaynak gösterilmekle yetinilmiştir. Bu çalışmada mürâcaat edilen eserler *İslâm Ansiklopedisi*, *Keşf el-zunûn* ve *Zeyli*'nin İstanbul neşirleri, *Osmanlı müellifleri*, *Târih-coğrafya yazmaları katalogu*, *Türkçe divânlar katalogu*, F. Babinger'in *Die Geschichtsschreiber der Osmanen und ihre Werke* adlı eseri ve bazı makâlelerdir(*).

* Bu eserlerden *İslâm Ansiklopedisi* (İA), *Keşf el-zunûn* (HĤ), *Osmanlı müellifleri* (OM), istinsah kelimesi (ist.), hicri kelimesi (h.) şeklinde kısaltılmışlardır.

Okuyucuların da göreceği gibi, bu mütevâzi çalışmada dil, edebiyat, tarih ve diğer konularında epeyce miktarda değerli eserin nüshaları araştırmacıların istifâdesine sunulmaktadır. Bu eserler arasında Memlûklar ve Beylikler devirlerine kadar inenler olmakla beraber, gerek tercüme, gerek te'lif bakımından II. Murâd devri Türk dilinin yükseliş devrinin başlangıcıdır. Bu devirden itibaren Türkçe tercüme ve te'liflere sık rastlanmaya başlanmaktadır. Bu mütevâzi çalışmanın araştırmacılara faydalı olması ümidiyle bu konudaki sözlerime son veririm.

1- Abdülkerim Efendi, Galata Kadısı.

Münşeat (HH, s. 1861).

Baş : ... يامن له الجوار المنشآت والبحر كالأعلا

Tire, Necip Paşa, nr. 373 (117 yaprak, ist. XI. asır).

2- Abdülkerim Fâhir (Akbaba İmamı'nın talebesi).

Rûsûm el-hatf (Bir mukaddime, yedi bâb üzere tertib edilmiştir.).

Baş : ... درر زواهر حمد و ثنا وغرر طواهر سياس

Arkeoloji Müzesi, nr. 1244 (yap. 4 b-40 b, ist. XII. asır).

3- Abdülvahhâb b. Yûsuf b. Ahmed el-Mâdânî.

El-Müntehab fi 'l-tıbb (Çelebi Mehmed'in kütüphânesi için te'lif edilmiştir.).

Baş : ... الحمد لله الذى ألف ... و بعد بكل كم شريف ...

Tire, Necib Paşa, nr. 591 (160 yaprak, ist. 823 h., harekeli nesihle)

4- Abdullâh Veliyyüddin el-Burusavî (*Osmanlı müellifleri (OM)*, III, 194).

Menâkibü Eşref-zâde Abdullâh el-Rûmî el-İznîkî.

Baş : ... الحمد لله الذى أحرق ... أما بعد بو فقير بز تقصير ...

Üniversite, Türkçe Yazmalar (TY), nr. 270 (38 yaprak, ist. 1291 h.).

5- Ahmed Neylî, Mirzâ-zâde (ölm. 1161 h., *OM*, II, 457).

El-Evfâ fi tercemet el-Vefâ (İbn el-Cevzî'nin *el-Vefâ fi fazâ'il el-Mustafâ* adlı eserinin tercümesi.).

- Baş : ... الحمد لله الذى خلق ... و بعد بو عبد كينه ...
Kılıç Ali, nr. 738 (195 yaprak, ist. XII. asır).
- 6- Ahmed Nüzhet Efendi.
Telhîsâtü Koca Râğıp Paşa (Resmî Ahmed Efendi'nin *Sefînet el-ru'-esâ'*sından mühtehabât).
Baş : ... بنام خدا میکنم ابتدا چه نامست ...
Selimiye, Bâdî Efendi, nr. 136 (88 yaprak, ist. XII. asır).
- 7- Âhî, Hasan b. Seyyidî Hâce el-Niğbolî (ölm. 923 h., *OM*, II,67).
-*Firâk-nâme* (HH *Zeyli*, II,185).
Baş : ... مطلع أنوار كلام ... سبب تأليف كتاب سبب ...
Arkeoloji, nr. 212 (109 yaprak, ist. 992 h.).
-*Hüsn ü dil* (manzum, aynı şekilde mesnevî).
Baş : ... بسم الله ... مطلع أنوار كلام قديم ...
Koyunoğlu, nr. 13894 (108 yaprak, ist. X. asır).
Çankırı, nr. 317 (40 yaprak, ist. XI. asır).
- 8- Ak Fakı-oğlu.
Terceme-i Kâbûs-nâme (Yıldırım Bâyezîd'in oğlu Süleyman'ın veziri Hamza Beğ namına tercüme edilmiştir.).
Belediye, M. Cevdet, K. 187 (136 yaprak, ist. 1079 h.).
-Başka bir tercüme (tercüme edeni belli değil.).
Baş : ... الحمد لله رب العالمين ... بو کتابی جمع ایلین أمير عنصر ...
Kastamonu, nr. 496 (60 yaprak, ist. 894 h.).
- 9- Âlî Efendi, Gelibolulu Mustafâ (ölm. 1008 h., Babinger, s.126-134).
Mihr ü mâh.
Baş : ... ای کتایبده ممالک جود تاجدار عساکر ...
Tavşanlı, nr. 4644 (35 yaprak, ist. 968 h.).
- 10- Alî el-Burusavî.
Terceme-i kitâb-i Ebî Bekrel-Râzî fi 'l-tubb (31 bâb üzere tertib edil-

miştir. I. Mahmud zamanında tercüme edilmiştir. Belki de *el-Hâvî 'l-şâğîr*'in tercümesi.).

Baş : ... أما بعد نحارر أسلافك علامة ممتازي

Çorum, nr. 2909 (153 yaprak, ist. XII. asır).

11- Alî b. Abdürrahîm el-Habeşî.

Râfi' el-ğubûş fi fazâ'il el-ğubûş (I. Ahmed zamanında te'lif edilmiştir.).

Baş : حمد فراوان و ستایش بی پایان ...

Fatih, nr. 4360 (240 yaprak, 1021 h., müellif hattıyla).

12- Alî b. İshâk.

Bâh ilmine dâir bir kitab (İki cüz üzere tertibedilmiş, II. Murad devrinde te'lif edilmiştir.).

Baş : الحمد لله الذي الف اختلاف الاستفسات بحكمته

Tire, nr. 259/4 (yap. 165 b-206 a, ist. 1136 h.).

13- Alî el-Kâtib.

Sefer-nâme be-cânib-i Rûm (Hicri XI. asırda Mısırd'dan İstanbul'a yaptığı seyahatin hikâyesi. Zamanındaki Mısır tarihi bakımından mühim.).

Koyunoğlu, nr. 13 373 (88 yaprak, XII. asır, başı ve sonu eksik).

14- Attâr (H. Ritter, *Attar* mad., *IA*,II,7-12).

Terceme-i Vuslat-nâme (Tercüme eden belli değil.).

Baş : ابتدا اول بنام کردگار خالق هفت و شش ...

Kastomonu, nr. 252 (61 yaprak, ist. 1056 h.).

15- Avfi, Muhammed b. Muhammed (F. Köprülü, *Avfi* mad., *IA*,II, 21-23).

Terceme-i Cevâmi' el-hikâyât ve lavâmi' el-rivâyât (Tercüme eden zikredilmiyor. *HH*, s.540 ta çeşitli tercümeleri zikredilir. Ayasofya, nr. 3167 de eserin başka bir tercümesi daha vardır. Bu tercümeye Sâlih b. Celâl başlamış, Lutfullâh b. Muhammed b. Bahâeddîn, Rüstem Paşa'nın emriyle tamamlamıştır.).

Baş : شکر بی نهایت و حمد بی غایت اول پادشاهلر ...

Hasan Hüsnî, nr. 720 (308 yaprak, ist. 946 h.).

- 16- Ayn-i Alf (OM,III,286; Babinger, s.140-142).
 - *Risâle-i kavânîn-i Âl-i Osmân ve hulâsa-i mezâmîn-i defter-i dîvân.*
 Arkeoloji Müzesi, nr. 501 (79 yaprak, hicrî 1049 da İskender b. Ib-
 râhîm el-Bosnavî tarafından istinsah edilmiştir.).
 Râşid Efendi, nr. 1393/1 (yap. 1 b-50 b, ist. XI. asır).
 Koyunoğlu, nr. 13 554/2 (yap. 28 b-41 b, ist. XI. asır).
 -*Vazîfe-hârân-ı merâtib-i bendegân-ı Âl-i Osmân.*
 Râşid Efendi, nr. 1393/2 (yap. 51 b-73 b, ist. XI. asır).
 Koyunoğlu, nr. 13 554/2 (yap. 28 b-41 b, XI. asır).
- 17- ‘Ayn el-Kuzât el-Hemedâni (GAL, S.I,756).
Terceme-i Zübdet el-hakâ’ik (Tercüme eden zikredilmiyor.)
 Baş : ... يا الهى حضرتكندن استعانت ايسترز ...
 Manisa, nr. 1303 (151 yaprak; ist. 955 h.).
- 18- Bâkî Efendi el-Şâir (ölm. 1008 h., F. Köprülü, *Bâkî* mad., IA,II, 243-253).
Terceme-i Kitâb el-i‘lâm bi a‘lâmi Beled Allâh el-harâm.
 Baş : .. الحمد لله الذى جعل الكعبة البيت الحرام ..
 Kütahya, Vahid Paşa, nr.2610 (226 yaprak, ist. 1006 h.).
- 19- Baldır-zâde, Mehmed (ölm. 1060 h., Babinger, s. 191-192).
Zeylû Şakâ’ik el-nu‘mâniyye
 Baş : ... حمد نامحدود و ثنای غیر محدود ...
 Muğla, Hoca Mustafa, nr. 535/3 (yap. 18 b-80 b, ist.1059 h.).
- 20- Bedî‘î (Kânûnî devrinde yaşamıştır.).
Varka ve Gülşâh (mesnevî).
 Baş : ... يا الهى ذكر نامکدن اوروب دم کرامت ...
 Arkeoloji Müzesi, nr. 1020 (202 yaprak, ist. X. asır).
- 21- Cafer ‘İyânî, Peçuylu (Tameşvar zâbit-i emvâl-i sultânîsi, Babin-
 ger, s. 122-123).
Zübdet el-nasayih ve ‘umdet el-tavârih (te’lif tarihi 1003 h.).

حمد بی حد اول خلاق طالع که ... أما بعد اشیو... .

Koyunoğlu, nr. 13 422 (111 yaprak, ist. XI. asır).

- 22- Celâl-zâde, Koca Nişancı Mustafâ b. Celdek (ölm. 975 h., *OM*,III, 37; Babinger, s. 102-105).

Müteferrikât ez-Kânûn-nâme-i Celâl-zâde

بر پرده قیاس حاصل یازلسه موزوناتدن... .

Selimiyye, Medrese Kitapları, nr. 409 (yap. 1 b-37 b, XII. asır).

- 23- Celâl-zâde Sâlih Bey (ölm. 973 h.).

Süleymân-nâme (Selîmnâme, te'lif tarihi 933 h.).

سپاس بی قیاس و منت بی نهایت اول خدای بی... .

Koyunoğlu, nr. 13 288 (63 yaprak, ist. 978 h., tashih görmüş).

Koyunoğlu, nr. 13 288 (63 yaprak, ist. 978 h., tashih görmüş).

-*Târîh-i Mısr* (946 h. ye kadar).

حضرت عمر رضی الله عنه أيام خلافتنه... .

Manisa, nr. 5067 (400 yaprak kadar, ist. X. asır).

- 24- El-Dâ'î, Ahmed b. İbrâhim (*OM*,II, 171-172; Babinger, s.410).

-*El-Şifâ fî ehâdîs el-Mustafâ* (Ebû Nu'aym el-İsfahânî'nin *el-Tıbb el-nebevî* adlı eserinin tercümesi. Bk. *GAL*,S.I,617).

شکر سپاس و حمد بی قیاس... . أما بو کتابک... .

Kadı-zâde Mehmed, nr. 349 (107 yaprak, ist. 994 h., harekeli nesihle).

-*Câmi' el-fâris (el-fürs)* (Farsça-Türkçe bir lügat. Ayrıca bk. *OM*, II, 261 not 1).

حمد و سپاس و ثنای بی قیاس بران... .

Koyunoğlu, nr. 13 622 (135 yaprak, ist. 905 h.).

- 25- Derviş b. Lutfî.

Terceme-i Risâle-i Şeyh Ğarsüddîn fî ilm el-hisâb (Bazı ilavelerle II. Selim adına hocası Ğarsüddîn'in eserini Farsça'dan tercüme etmiştir.).

- Baş: حمد نامحدود و سياس نامعدود اول...
 Tavşanlı, nr.4641 (95 yaprak, ist. 982 h.).
 Köprülü, nr. 936 (146 yaprak, ist. XI. asır).
- 26- Ebu 'l-Kâsım el-Nisâbûrî.
Terceme-i tıbb el-nebevî (tercüme eden belli değil).
 Baş : ... و کتاب طاماملك فائدہ منی بلدر...
 Kastomonu, nr. 1045/2 (yap. 63 b-74 a, ist. 976 h.).
- 27- Elvân-ı Şîrâzî.
Gülşen-i envâr-ı hakâ'ik.
 Baş : ... نفس اوردی نفس رحمان نسیمی...
 Nuruosmâniye, nr. 4890 (yap. 353 b-422 b, ist. XII. asır).
- 28- Emîrî.
Mir'ât el-ebrâr (mesnevî).
 Baş : ... ای خدای بی نیاز و چاره ساز حمدك ایدن...
 Nuruosmâniye, nr. 2584 (yap. 34 b-76 a, ist. XI. asır).
- 29- Fenâ'î (Acaba *OM*, I, 14 te bahsedilen ve 1115 h. de ölen Fenâ'î Mustafâ Efendi mi?).
Terceme-i Târîh-i mülûk-i Acem li- Ali Şîr Nevâ'î (Aslı için bk. *Hİ*, s. 307).
 Baş : ... حمد نامحدود و ثنای نامعدود... أما بعد...
 Çankırı, nr. 548/2 (40 yaprak, ist. X. asır).
 -Başka bir tercüme (Tercüme eden zikredilmiyor).
 Baş : ... عجم تاریخی و فرس سلاطینی...
 Fatih, nr. 4056 (yap. 728 b-742 b, ist. X. asır).
- 30- Ferîdûn Bey, Ahmed (Krackovsky, *Feridun Bey* mad., *IA*, IV, 569-570; Babinger, s.106-108).
Nüzhet el-esrâr ve 'l-ehyâr fî ahbâri ahvâli Sigetvar (Ayrıca bk. *Tarih*

-*Coğrafya yazmaları kataloğu*, s. 115; H.G. Yurdaydın, *Sigetvernâmeler, İlahiyat Fakültesi Dergisi*, I,124-130; HĤ Zeyli, II,636).

Baş : شکر های فراوان و منتهای بی پایان ...

Koyunoğlu, nr. 1465 (170 yaprak, ist. 997 h.).

- 31- Ğazzî-zâde, Ahmed b. Abdüllatîf (ölm. 1216 h., *OM*,I,138).
Hulâsat el-vefeyât (Bursa vefayâtı hakkında).
Orhangazi, nr. 1016 (23 yaprak, müellif hattıyla).

- 32- El-Hâcc Abbâs Vesîm (ölm. 1175 h., *OM*,III,242).
Nehc el-bülûğ fi şerhi Zîc-i Ulûğ.

Baş: سعد السعود و حمد سیاس ... أما بعد لوازم ...

Hamidiye, nr. 858 (292 yaprak, XII. asır).

Tavşanlı, nr. 1673 (232 yaprak, ist. XII. asır).

- 33- El-Hâcc Ahmed b. Osmân.

Risâle-i arûz.

Baş : حمد بی غایه و ثنای ما لانتہایه ... بعده ...

Üniversite, TY, nr. 3075 (9 yaprak, ist. 1162 h.).

- 34- Hâcî Ahmed b. Seyyidî el-Bağavî
Terceme-i 'avârif el-ma'ârif (Kâtib Çelebi'ye göre bu eseri el-Ârifî Türkçe'ye çevirmiştir. HĤ, s. 1177).
Râşid Efendi, nr. 1073 (390 yaprak, ist. X. asır, harekeli nesihle).

- 35- El-Hâcî Atmaca el-Kâtib oğlu Muhyiddîn Muhammed.
-Mecma' el-kavâ'id fi 'l-hisâb ve 'l-erkâm (HĤ, s. 1603. II. Bâyezid'e takdim edilmiştir.).

Koyunoğlu, nr. 14016 (138 yaprak, ist. 908 h.).

Afyon, nr. 17219 (116 yaprak, ist. آخر زمان).

Kadı-zâde Mehmed, nr. 337 (te'lif 899 h., 243 yaprak, ist. 995 h.).

Belediye, M. Cevdet, K. 20 (yap. 1 b-236 a, ist. XI. asır. yap. 236 a -292 a arası hesap ve siyâkate dâir bir mecmua), 336 (199 yap, 921 h.).

Tercemet el-fasl el-sâdise 'aşara fi beyân el-hata'eyn min Miştâh -i kunûz ve misbâh-i rumûz li-Hayreddîn Beğ b. İbrâhîm (eserin ash Farsça).

Hâlet Efendi, nr. 221/4 (yap. 314 b—317 a, ist. XI. asır).

- 36- Hâcî Bektâş Veli.
Makâlât.
 Manisa, nr. 3536/2 (yap. 58 a-87 b, ist. 827 h.).
- 37- Hâce-i Ahrâr Ubeydullâh Tâşkendi.
 -*Terceme-i Fıkarât-ı Hâce Ubeydullâh* (mütercim zikredilmiyor).
 Baş : خداوند انول عزت حقیچون که فردانیت...
 Üniversite, TY., nr. 6479 (yap. 11 a-57 a, ist. XII. asır).
 -*Terceme-i risâleteyn* (Babası için yazdığı iki risâlenin tercümesi, mütercim zikredilmiyor.).
 Baş : حمد شول الله کم احددر... اما بو مختصرک...
 Üniversite, TY, nr. 6479 (yap. 1 b-7 b, ist. XII. asır).
 -*Terceme-i Şerh-i Rubâ'î-i Ebi 'l-Hayr.*
 Baş : ... اما بعد بیلوک که بو فقیرک خیلی شوقی ...
 Üniversite, TY, nr. 6479 (yap. 7 b-11 a, ist. XII. asır).
- 38- Hâce-i İshâk (İshâk Hocası) Ahmed el-Burusavî (ölm. 1120 h., *OM*, I, 232).
Risâle fi 'l-'amel bi 'l-rub' el-mukantarât
 Baş : الحمد لله الذی خلق سبع سموات... اما بعد...
 Kastamonu, nr. 790/1 (yap. 1 b-53 b, te'lif 1102 h., ist. XII. asır).
- 39- Hâlis İbrâhîm Pasarofçavî (ölm. 1160 h., *OM*, I, 296).
Mecma' el-emsâl (Farsça atasözleri ve deyimler hakkında mufassal bir eser. Te'lif 1143 h.).
 Esad Efendi, nr. 3208 (419 yaprak, ist. 1188 h.).
- 40- Hasan b. Huseyn b. 'Îmâd el-Karahisârî (*OM*, I, 273 not 1 de).
Şâmil el-luğâ (Farsça-Türkçe, satır aralarında).
 Baş : حمد بیحد و ثنای بیعد مران عالی را که ادم ...
 Üniversite- TY, nr. 3609 (131 yaprak, ist. 953 h.).

- 41- Hevâ'i (OM, II, 487-488).
Divân.
 Muğla, Hoca Mustafa, nr. 444 (25 yaprak).
- 42- Hilâlî (ölm. 953 veya 983 h., OM, II, 486).
Divân (HH, s. 820).
 Baş : ... که طور... سحر یتشدی کلوب کوشه بنم بوندا
 Hacı Mahmud, nr. 3298/3 (yap. 41 a-60 a, ist. XI. asır).
- 43- [Sultan] Hüseyin-i Baykara b. Mansûr (Beveridge, *Hüseyin Mirzâ* mad., İA, IV/I, 645-646).
Şükr-nâme (Münâcât).
 Baş : ... حد و سپاس بی قیاس پادشاهلر پادشاهی...
 Arkeoloji Müzesi, nr. 257 (7 yaprak, ist. X. asır).
- 44- Hüseyin Hüsnî b. el-Hâcc Sâlih el-Bosnavî .
Terceme-i Âdâb el-vizâre li'l-Mâverdi (Aslı için bk. GAL, S. I, 668).
 Baş : ... طاعته دعوت ایتک طاعتی التزام وخیره...
 Esad Efendi, nr. 1857 (74 yaprak, ist. 1238 h.).
- 45- Hüseyin el-Mansûr el-Ma'denî el-Amâsî (Lâmi'î'den sonra yaşamıştır.).
Menâkib el-ibrâr (Nefehât el-üns'ün muhtasar tercümesi).
 Baş : ... الحمد لله رب العالمین... اما بعد ارباب طریقتک...
 Muğla, Hoca Mustafa, nr. 492 (223 yaprak, ist. 1077 h.).
- 46- İbn Kemâl (İ. Parmaksızoğlu, *Kemal Paşa-zâde* mad., İA, VI, 561-566).
-Dakâ'ik el-hakâ'ik (Farsça'da ی harfinin kullamışları hakkında).
 Baş : ... بو صحائف بر اطاعتک تسویدینه داعی...
 Hüsrev Paşa, nr. 515/1 (yap. 1 b-116 b, ist. 981 h.).
-Kemâliyye fi 'l-tıbb.
 Tire, nr. 259/6 (yap. 366 a-374 b, ist. 1137 h.).

47- İbrâhîm (?).

Gazavât-ı Bosna tarihi (1149-1152 yılları arasındaki Bosna gazalalarından bahseder. Te'lif tarihi 1154 h., ihtivâ ettiği mâlûmâtın çoğu Ömer Efendi el-Bosnavî'nin mecmuâsından alınmıştır.).

Baş : ... هذا احوال غزوات در ديار بوسنه ...

Kastamonu Müzesi, nr. 203 (52 yaprak, ist. 1154 h.).

48- İbrâhîm Aksarâyî.

Dîvân.

Baş : ... ذات پاکت قل هو الله أحد ...

Koyunoğlu, nr. 13 818 (yap. 12 a-40 b, ist. 1046 h.).

49- İbrâhîm Hakkı Erzurûmî (ölm. 1186 h., *OM*, I, 33).

Sülûk-nâme (Nakşibendiyye târikatı hakkında).

Baş : ... خواص اولياتك مختارى اولان طريق تشبندى ...

Reşid Efendi, nr. 396 (yap. 1 b-156 a, ist. XIII. asır).

50- İsâ Efendî (ölm. 1059 h., *OM*, III, 226).

Müfredât-ı İsâ Ef. fi 'l-tabb.

Baş : ... حرف الالف ا اطريلال قوزغون اياغى ديرلر ...

Tavşanlı, nr. 2708 (561 yaprak, ist. 1227 h.).

51- İsmâ'îl (?).

Câriye-nâme.

Baş : ... الهى سن سن اللهم الهم سنك لطفكدر ...

Koyunoğlu, nr. 12 092 (yap. 89 b-114 b, ist. XI. asır).

52- İsmâ'îl el-Ankaravî el-Mevlevî (ölm. 1041 h., *OM*, II, 24-25).

-Cenâh el-ervâh.

Baş : ... حمد و سپاس بدیع الاساس که روشن ضمیران ...

Hâlet Efendî, nr. 221/3 (yap. 280 b-313 a, ist. XI. asır).

-Miftâh-i Mesnevî.

Hâlet Efendi, nr. 221/2 (yap. 180 a-279 b, ist. 1024 h., başı eksik).
-Şerhu kasîdeti İbn el-Fâriz (el-Tâ'îyyet el-kubrâ şerhi).

Baş : ... الحمد لله الذى هدانا لهذا... أما بعد يو فقير و حقير ...

Hâlet Efendi, nr. 221/1 (yap. 1 b-179 b, ist. 1025 h., müellif hattı).

53- İsmâ'il Hakkı Burusavî (ölm. 1136 h., OM,I,28-33).
Silsilet el-tarîkat el-Celvetiyye.

Baş : ... أى سلسلة الطريقة الجلوتية بالحسم أعازها الله ...

Manisa, nr. 1536/1 (yap. 1 a-63 b, ist. 1137 h.).

Yusuf Ağa, nr. 601 (102 yaprak, ist. 1138 h.).

Tire, Necib Paşa, nr. 328/1 (yap. 1 b-118 a, ist. 1207 h.).

54- Kânî (?).

Münşeat (Resmî birçok vesikayı ihtiva eder.).

Baş : ... بعد الالاقاب حضريلرى دولت جاويد ...

Tire, Necib Paşa, nr. 398 (162 yaprak, ist. XII. asır).

55- Karaçelebi-zâde Abdül'aziz Efendî (ölm. 1068 h., OM,III,120-121;
Babinger, s. 204-206).

-Mir'ât el-safâ (HH, s. 1648).

Tire, Necib Paşa, nr. 634 (78 yaprak, XI. asır).

-Rauzat el-ebrâr.

Tire, Necib Paşa, nr. 634 (510 yaprak, ist. XI. asır).

-Süleymân-nâme.

Baş : ... انما الله اله واحد فهو المنعم وهو الجامد ...

Tire, Necib Paşa, nr. 643 (209 yaprak, ist. XI. asır).

Muğla, Hoca Mustafa, nr. 472 (216 yaprak, ist. XII. asır).

-Terceme-i Siyer el-Kâzarûnî

Baş : ... فضل وعرفانه سالك اولان ارباب أذهانه ...

Manisa, nr. 5041 (150 yaprak kadar, ist. 1088 h.).

56- Kâsım b. 'İsâ el-Akhisârî (ölm. 967 h., OM,I,18).

Menâkib-i Şeyh Mecdüddîn 'İsâ Akhisârî (ölm. 937 h., HH, s.1842).

- Baş : ... شكر في حد وثناى في غايت اول قادره دركه ...
Akhisar, Zeynel-zâde, nr. 1793 (109 yaprak, ist. 1243 h.).
- 57- Kâsım b. Mahmûd el-Karahisârî.
Îrşâd el-mürîd ila 'l-murâd fî tercemeti Mirşâd el-'ibâd tuhfet el-Sultân Murâd (Necm el-Dâye'nin eserinin tercümesidir. 825 h.de II. Murâd'a ithaf edilmiştir. HHH, s. 1655).
Baş : ... حمد في نهايت و ثناى في غايت اول پادشاهى را كه ...
Süleymaniye, Yusuf Ağa, nr. 272 (130 yaprak, ist. 960 h.),
Üniversite, TY, nr. 599 (237 yaprak, ist. 1029 h.).
- 57a-Kâtib 'Alâ'üddîn el-Türki.
Murşid el-muhâsibîn (HHH, s. 1655).
Baş : ... مقاله اول حسابك اصولى بياندهدر و بو ...
Çorum, nr. 3076 (70 yaprak, ist. 917 h.).
- 57b-Kâtib el-Hâcc 'Ali Ednâ.
Ahbar el-yemânî (el-Bark el-yemânî'nin tercümesi).
Baş : ... محامد في حد ولا يحصى وشكران لا يمد وى ...
Reisülküttâb nr. 632 (te'lif 1064 h., Mısır valisi Hacı Ahmed Paşa için tercüme edilmiştir. 320 yaprak, ist. XII. asır).
- 58- Kâtib Muhyiddîn Gelibolulu.
Terceme-i menâkib-i Evhadüddîn el-Kürmânî (Müellifi Sa'deddîn el-Ĥamavî).
Koyunoğlu, nr. 13 289 (129 yaprak, ist. XI. asır, baştan bir yaprak, sondan bir miktar eksik. Eserin aslı Nâfiz Paşa, nr. 1199 ve Edirne Selimiye, nr. 2140 da bulunmaktadır.).
- 59- Kaygusuz Abdâl (OM,I,144).
Pend-nâme.
Baş : ... أما بعد كتابه دليل بدلا دپرلر و دفتر عاشق ...
Arkeoloji Müzesi, nr. 959 (38 yaprak, ist. 1250 h.).
- 60- Lâmi'î, Mahmûd b. Osmân (ölm. 938 h., Abdülkâdir Karahan, *Lâmi'î* mad., IA,VII,10-15).

-*Dil-i pervâne* (Şeyh Ahmed el-Buhârî el-Nakşbendî ve I. Selîm adlarına kaleme alınmıştır.).

Baş : ... شكر و سپاس و منت و قیاس اول ...

Trabzon, nr. 494 (150 yaprak, ist. XI. asır).

-*Gül-i sad berg*

Baş : ... فاتحة کنج کلام قدیم فصاحت ...

Diyarbakır, nr. A.2244 (yap. 1 b-36 b, ist. 936 h.).

-*Hüsn ü dil ve sıfat-ı akl-i kâmil.*

Baş : ... أما بعد مشاطة عرائس خیال و خرائط ...

Erzurum, nr. 24 064 (214 yaprak, 948 h. de Gelibulu'da istinsah edilmiştir.).

-*Latâ'if.*

Baş : ... لطائف شكر و سپاس و شرائف حمد و قیاس ...

Üniversite, TY, nr. 3814 (yap. 153 b-292 a, ist. 1114 h.).

-*Şeref el-insân* (te'lif 944 h.).

Çankırı, nr. 191 (150 yaprak, ist. 990 h.).

-*Veys-i râmân.*

Baş : ... الی قل دلم آینه سن صاف که جام اول ...

Tavşanlı, nr. 4932 (227 yaprak, ist. XI. asır).

61- Le'âlî (Belki de *OM*, II,495 te zikredilen Lâlî Dede Aydınlı olabilir.).
Dîvân.

Baş : ... عینی در هریری مهرک لیک مهری آزلور ...

Hacı Mahmud, nr. 3298 (yap. 41 b-103 a, hâmişte, ist. XI. asır).

62- La'li-zâde, Abdullâh Efendî (Bk. *OM*, I,159).

Tarîkat-ı Bayrâmîyye'den tâ'ife-i Melâmîyye'nin anane-i irâdetleri hakkında...

Baş : ... عن أنس أن رسول الله صلعم قال لا يؤمن أحدكم ...

Pertev Paşa, nr. 493 (yap. 59 b-147 a, ist. 1206 h.).

Üniversite, TY, nr. 3263 (35 yaprak, ist. 1231 h.).

- 63- Mahmûd b. Abdullâh b. Mahmûd el-Bağdâdî (Babinger, s. 243-244)
Risâle fi 'l-tasavvuf (Vezir Mustafa Paşa'ya takdim edilmiş olup bir mukaddime ve bir hâtîmeden ibârettir.).
 Baş : ... حمد اول خدایه کیم دائرة میم و حمد ...
 Üniversite, TY, nr. 1864 (63 yaprak, ist. XI. asır).
- 64- Mahmûd b. Edhem Amasyavî (*OM*, I,160).
Gülşen-i inşâ (HH, s.1505, II. Bâyezîd devrinde te'lif edilmiştir.).
 Muğla, Hoca Mustafa, nr. 800 (125 yaprak, ist. XI. asır, baş : ... بی پایان ...
 (حمد فراوان و ثنای ...).
 Zile, nr. 1009 (83 yaprak, ist. 975 h., baş : ... حمد باسپاس و ثنای بی قیاس ...).
- 65- Mahmûd b. Muhammed b. Dilşâd (*OM*, III,139-140).
Terceme-i Hâridet el-'acâ'ib li-İbn el-Verdî...
 Baş: الحمد لله الذى غافر الذنب قابل التوبة ...
 Tire, Necib Paşa, nr. 625 (243 yaprak, ist. 1004 h.).
- 66- Mahmûd el-Vardârî.
Bahr el-mesâ'il fi 'l-farâ'iz (HH *Zeyli*, I,166).
 Baş : الحمد لله الذى أنزل الكتاب ... و بعد أرباب ...
 Tavşanlı, nr. 641 (229 yaprak, ist. 1036 h.).
- 67- Mektûbî İbrâhîm Efendi.
Râh el-ta'lik.
 T T K. Kütüphânesi, Esad Fuâd Tugay kitaplarından.
- 68- Mîrim Çelebî, Muhammed b. Mahmûd b. Kadı-zâde el-Rûmî (ölm. 931 h., *OM*, III, 298).
Mesâ'il der ahkâm-i nüccâm.
 Baş : و بعد چنین گوید... که بر رأى جهان ارای ...
 Üniversite, TY, nr. 6544 (yap. 120 b-151 b, ist. 1106 h.).

- 69- Muhammed Âşık el-Hanefî.
Terceme-i Ahbâru Mekke li'l-Ezrakî.
Baş : الحمد لله الذى شرف الكعبة ... أما بعد اشبو ...
Manisa, nr. 6380 (200 yaprak, ist. 1011 h.).
- 70- Muhammed Efendî (Abdullâh el-Kırîmî'nin talebelerinden).
Risâle fî 'ilm el-haqq.
Baş : حمد بنى حمد وثناى لايمد اول خالق اللوح ...
Belediye, M. Cevdet, K. 450 (20 yaprak, ist. 1086 h.).
Arkeoloji Müzesi, nr. 473 (10 yaprak, ist. 1255 h.).
- 71- Muhammed b. Ahmed.
Terceme-i Menâkib-i Alî b. Ebî Tâlib (müellif Şeyh Ömer ?).
Baş : روایت اولنور ابن عباس رضی الله ...
Burdur, nr. 1050 (353 yaprak, ist. 1227 h.).
- 72- Muhammed b. Baydur.
Terceme-i Kitâb-ı Ebî Nasr b. Tâhir b. Muhammed el-Serahsî (tasavvufa dâir, eserin aslı bilinmiyor.).
Baş : شکر و سپاس اول تکریاکم آندن آرق ...
Manisa, nr. 6886 (140 yaprak, ist. 863 h.).
- 73- Muhammed b. Kâtib Sinân el-Muvakkît (*OM*, III,301).
Risâle fî rub' el-mukantarât.
Baş : دلدم که بر رساله یازم و ربع دائره نك ...
Carullah Ef., nr. 1473 (yap. 13 b-27 b, ist. XI. asır).
Üniversite, TY, nr. 1824 (yap. 120 b-140 b, ist. 1047 h.).
- 74- Muhammed b. Muhammed el-Edirnevî (ölm. 1050 h., Babainger, s.182-184).
Nuhbet el-tavârih ve 'l-ahbâr (IV. Murad devrinde, 1039 h. de te'lif edilmiştir. HHH, s. 1939).
Baş : محامد بن انتها و شکر جزیل عديم الاقتضاء ...
Râşid Efendi, nr. 943 (329 yaprak, ist. XII. asır).

- 75- Muhammed b. Yûnus el-Dervâzî.
Ḳavs-nâme.
Baş : ... بر نجه دوستلر ويارنلر ديلديلر کم...
Arkeoloji Müzesi, nr. 1582 (37 yaprak, ist. 1070 h.).
- 76- Muhammed Mekki.
Menâkib-i şeyh Muhammed Murâd el-Buhârî (Hüseyn Lâzîkî rivâyetiyle).
Baş : الحمد لله رب العالمين... معلوم اوله که طریقه...
Murad Buhârî, nr. 256 (yap. 1 a-43 b, ist. 1126 h.).
- 76a-Muhammed b. Mustafa.
Tercemet el-felâhat el-tâmme (müel:Ebû Zekerıyyâ Yaḫyâ b. Muḫammed b. Aḫmed el-‘Avvâm).
Baş : ... أما بعد فاضل مذکور دیر که أندلس ولایتک وسائر یرلرک...
Üniversite, TY, nr. 1691 (225 yaprak, ist. 18 Şaban 998 h. de mütercim tarafından).
- 77- Muhammed Mîrek el-Nakşbendî el-Taşkendî.
Şehrî ve gült (der-hall-i ba‘zı ebyât-ı müşkile ve rubâıyyât ve mu-katt‘ât-ı kâmile-i şu‘arâ-i mütekaddime ve fuzalây-i müteahhîrîn.).
Baş : اما بعد بو کینه طاشکندی أعنی میرک محمد...
Râşid Efendi, nr. 588/2 (yap. 56 a-98 a, ist. 1089 h.).
- 78- Muhammed Münşî (Seyyid).
Fetih-nâme-i Mora.
Baş : احسن تولى در اتمام امور...
Türk ve İslâm Eserleri, nr. 2179 (yap. 1 b-15 b, ist. 883 h. de müelîf hattıyla.).
- 79- Muhammed Râşid b. Abdullâh el-Gürçî el-Hanefî el-Kâdirî.
Mecmû‘ el-aklâm (Eski alfabelere dâir.).
Baş : ... امدى بوقفیر برتقصیر...
Arkeoloji Müzesi, nr. 475 (28 yaprak, ist. XII. asır, son kısımları arapça).

- 80- Muhammed Rızâ Efendi, Nakib el-Eşraf (ölm. 1169 h., *OM*, III, 58).
El-Seb' el-seyyâr fi ahbâri mülûk el-Tatar (I. Mahmud devrinde te'lif edilmiş Kırım hanları tarihidir.).

Baş : ... اما بعد معلوم اولوالابصاردرکه نزد قوت...

Râğıp Paşa, nr. 1016 (179 yaprak, ist. 1176 h.).
Arkeoloji Müzesi, nr. 461 (127 yaprak, ist. XII. asır).

- 81- Mürîdî Aydınî (*OM*, II, 415).
Mansûr-nâme-i Hallâc (Derviş Niyâzi'nin Mansûr-nâme'sine nazîredir.).

Baş : ... اول انی ایدلم کم حقدر اول حی باقی ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 255 (102 yaprak, XII. asır).

- 82- Mûsâ Sadri.
Menâkib-i Sadruddîn el-Konavî (*OM*, III, 191).

Baş : ... عشقناک کترین قدری یعنی شیخ موسی صدری ...

Belediye, M. Cevdet, K. 454 (13 yaprak, ist. XIII. asır).

- 83- Mustafâ b. Abdullâh.
Târîh el-Seyyid el-Hâcc Mûsâ b. el-Seyyid Hasan (Sultan Mustafa zamanında Eğridir taraflarında yazılmıştır. O bölgenin tarihi bakımından önemlidir.).

Baş : ... حمد بی قیاس و شکر بانسیاس اول ملک ...

Tavşanlı, nr. 3054 (177 yaprak, ist. XII. asır).

- 84- Mustafâ b. Alî el-Muvakkit fi'l-Câmi el-hâkânî el-Selîmî (ölm. 956 h. den sonra, *OM*, III, 300-301).
Tuhfet el-zamân ve harîdet el-a'yân (coğrafya ve hey'ete dâir, *HH*, s. 366).

Baş : ... و بعد اشبو اضعف عباد الله... ایدرکه اچیاننا ...

Nuruosmâniyye, nr. 2993 (228 yaprak, XII. asır, tashih edilmiş).

- 84a- Naḥîfî.
Tercemet el-Nehc el-meslûk fi siyâset el-mulûk (müellifi 'Abdurrahmân b. Naşr el-Şeyzerî. I. Abdülhamîd için tercüme edilmiştir.).

- Baş : ... حمد و سپاس حضرت ملك علام و تصليه و تسليم ...
Tire, Necib Paşa nr. 357 (205 yaprak, mütercimın hattıyla).
- 85- Naşiruddîn el-Ṭûsî (ölm. 672 h.).
-*Terceme-i bâh-nâme-i pâdişâhî* (mütercim zikredilmiyor. Sultân Ya‘-
kûb b. Devlethân için tercüme edilmiştir.)
Baş : ... حمد و سپاس و شكر بی قیاس حضرت ...
Manisa, nr. 1860/1 (1 b-30 b, ist. X. asır).
Koyunoğlu, nr. 12 067 (1 b-29 b, ist. X. asır).
Bağdadlı Vehbî, nr. 1408 (42 yaprak, ist. 1203 h.).
-*Terceme-i tensuh-nâme-i ilhânî* (Beylerbeyi Karacabey namına ter-
cüme edilmiştir.)
Baş : ... اما بعد اول کبیر و مجاهد و مرابط ...
Lâleli, nr. 2044/4 (56 a-66 a, ist. 1035 h.).
- 86- Nasûh b. İsrâ‘îl.
Menâkib el-‘arifîn ve kerâmât el-kâmilîn min el-evliyâ... (40 bâb üzere ter-
tibedilmiş olup her bâbta bir şeyhten bahseder.)
Üniversite, TY, nr. 558 (yap. 162 a-217 a, ist. 980 h.).
- 87- Nazmî-zâde Murtazâ (ölm. 1134 h., Babinger, s. 250-253)1
Câmi‘ el-envâr fî menâkib el-eberrâr (Eserin 1092 de tamamlanan ikinci
tahriri).
Koyunoğlu, nr. 13.629 (120 yaprak, ist. 1092 h.).
Arkeoloji Müzesi, nr. 440 (107 yaprak, ist. 1092 h.).
Köprülü, nr. 253 (100 yaprak, ist. XII. asır).
- 88- Nesîmî (Abdülbâkî Gölpinarlı, *Nesîmî* mad., *IA*, IX, 206-207).
Dîvân.
Muğla, Hoca Mustafa, nr. 427/2 (yap. 28b-97a, ist. 895h.).
-*Mukaddîmet el-hakâ‘ik* (ilm-i hurûfa dâir)
Baş : ... قال لني عليه السلام فاتحة الكتاب سبعة ...
Manisa nr. 1143 (yap. 31b-84a, ist. 963 h.).
- 89- Ni‘metî.
Dâstân-i Edhem ü Hü mâ.

Baş : ... بسميله هر ايشده قيل آغاز ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 1180 (yap. 7 b-36 a, ist. XII. asır).

89a-Nusret, Muhammed Nasir.

Mecmû'a-i letâ'if-i hayâl

Baş : ... ای از تو بلند تارك و تاج سخن کوهر ز تو ...

Türk ve İslâm Eserleri Müzesi, nr. 2034 (259 yaprak, ist. 1138 h.)

90- Nücûmî el-'Aynî, Cemâleddin Ebû Ca'fer Hasan b. Ali.

Mezâk el-'uşşâk fî 'ilm el-âfâk (8 makale, Sultân Cem b. Mehmed Fâtih'e takdim edilmiştir. Hİ, s: 1645).

Baş : ... الحمد لله ذى العز و العلاء... اما بعد بلك ...

İbrahim Efendi, nr. 645 (yap. 1 b-92 a, ist. 1082 h.).

91- Okçu-zâde, Muhammed b. Muhammed (ölm. 1039 h., Babinger, s. 117).

Münşeat.

Baş : ... هذا لمن خلق الحور العين... بو بنده آزاده...

Tire, Necib Paşa, nr. 372 (177 yaprak, ist. 1205 h.).

92- (Derviş) Omar el-Fu'âdi.

Menâkib-i Şeyh Şa'bân Efendî el-Kastamonî (I. Ahmed için te'lif edilmiştir.).

Baş : ... سبب تحرير مناقب و باعث تقرير...

Koyunoğlu, nr. 13 907 (1 b-70 b, ist. XI. asır).

Uşşâkî Tekkesi, nr. 35/2 (yap. 24 b-56 b, ist. 1113 h.).

93- Osmân b. Abdülmennân (Belgrad Dîvâm'nda ikinci tercümân).

El-Risâlet el-coğrâfiyye (Köprülü Fâzıl Ahmed Paşa için te'lif edilmiştir.).

Baş : ... یوغرافیه لاطن دلی اوزره دنیا جرمنی...

Köprülü II, nr. 175 (370 yaprak, ist. 1165 h.).

- 94- Osmân-zâde, Tâib Ahmed Efendi (ölm. 1136 h., *OM*,II,116-117. Karahan, *Osmân-zâde Tâib* mad., *IA*, IX, 453-456).
-*Hadîkat el-mülûk ve 'l-vüzerâ*.

Baş : ... وسپاس اول نسخه مؤلف أحسن تقويم ...

Ulucâmi, nr. 5146 (yap. 1 b-138 b, ist. 1169 h.).
-*Simâr el-esmâr* (Kelile ve Dimne'nin muhtasar tercümesi).
Belediye, nr. O: 75-0/2 (s. 6-172, ist. 1217 h.).

- 95- Riyâzî Mehmed Efendi (ölm. 1054 h., *OM*,II,184; Babinger, s. 177-178).

Düstâr-i Riyâzî der-durûb-i emsâl-i Acem.

Baş : ... سپاس فراوان اول متکلم بیژانه ارزانیدرکه ...

Râşid Efendi, nr. 588/3 (yap. 99 b-158 a, ist. 1089 h.).

- 96- Rıdvân Paşa-zâde Abdullâh Beğ (Babinger, s. 235 not 1).
-*Târîhu Mısr* (Yavuz'un Mısır'ı fethi ile sona erer.).

Baş : ... حمد و ثنا اول بارگاه اعلايه سزادرکه ...

Beyazıt Umûmî, nr. 9391 (216 yaprak, ist. 1134 h.).
-*Terceme-i Müş'îl el-ezhâr fî 'acâ'ib el-ağtâr*.

Baş ... حمد و ثنا اول بارگاه اعلايه سزادرکه ...

Koyunoğlu, nr. 13 281 (212 yaprak, ist. 1124 h.).

- 97- Rumûzî, Mustafâ (Babinger, s. 91-92).
Fetih-nâme-i Yemen (Mesnevi tarzında 977 de III. Murâd için te'lif edilmiştir.).

Baş : ... نام پاک منزہ از ثانی هست مفتاح ...

Nevşehir, nr. 33 (207 yaprak, ist. 1000 civârında).

- 98- Rûşenî.

Dîvân.

Baş : ... الهی بن کیمم کایدم مناجات ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 1152 (161 yaprak, ist. 957 h.).

- 99- Sâbit Alâeddîn Efendî (ölm. 1124 h., *OM*, II, 118-119).
Dâstân-i Edhem ü'l Hü mâ.
Baş : رائف جلوبه آزمای مقال ابلق...
Arkeoloji Müzesi, nr. 1180 (yap. 1 b-6 a, ist. XII. asır).
- 100- (Şeyh) Safiyyüddîn el-Erdebîlî.
Kur'ân-ı Kerîm'deki bazı âyetlerin tahkik ve tedkiktne dâir bir risâle.
Baş : قرآن عظیم ... حکیمده اولان بعضی آیات...
Kastamonu, nr. 1763 (yap. 169a-173a, ist. 1000 h. lerde).
- 101- Sarı Abdullâh b. Muhammed el-Osmânî (ölm. 1071 h., Ö.Faruk Akün, *Sarı Abdullâh* mad., *İA*, X, 216-220).
-Düstûr el-inşâ.
Esed Efendi, nr. 3332 (347 yaprak, ist. 1081 h.).
Üniversite, TY, nr. 1252 (425 yaprak, ist. XI. asır).
-Tebîr el-neş'eteyn ve islâh el-nüshateyn (siyâsetnâme, *HH*, s. 381).
Baş : حمد اولسون اول الله که معرفت و شهود ...
Arkeoloji Müzesi, nr. 1060 (279 yaprak, ist. XI. asır).
Üniversite, TY, nr. 2666 (134 yaprak, ist. XI. asır).
- 102- Seydi Ali Reis b. Hüseyin (Şerefeddin Turan, *Seydi Ali Reis* mad., *İA*, X, 528).
-Mîr'ât-ı kâinât..
Baş : حمد فراوان و شکر بی پایان اول خالق ...
Üniversite, TY, nr. 1824 (yap. 13 a-71 b, ist. 1047 h.).
-Mîr'ât el-memâlik.
Kütahya, Vahîd Paşa, nr. 2242 (77 yaprak, ist. 998 h.).
- 103- Seyyid Halîl.
Tuhfet el-hasîb (Ahvâl-i menâzile dâir. I. Ahmed zamanında te'lif edilmiştir)..

- Baş : ... حمد وثنا اول موجد وعلت ووجود بی آلت ...
Arkeoloji Müzesi., nr. 391 (47 yaprak, ist. XII. asır).
- 104- Seyyid Muhammed b. Seyyid Alâeddîn el-Hüseynî el-Razavî.
Kitâb-ı fütüvvet (Hz. Ali'den rivâyete göre.).
Baş : ... الحمد لله رب العالمين... اما بعد بو رساله تک ...
Belediye, M. Cevdet, nr. K. 230 (1 b-47 a, ist. XI. asır).
- 105- Seyyid Nizâm-ı Bedahşi.
Menâkib el-Seyyid Ali el-Semerkandî (ölm. 862 h., eser 700 menkibe ihtivâ eder.).
Baş : ... بنده آل عبا وکوننده ثنا اولاد ...
Hacı Mahmud, nr. 4603 (114 yaprak, ist. 1082 h., harekeli nesihle).
İsparta, Halil Hâmid Paşa, nr. 227 (151 yaprak, ist. 1225 h.).
- 106- Seyyid Osmân Efendi el-Hâşimî.
Tarîk-nâme.
Baş : ... الحمد لمن وجب معرفته ... ای طالب عشق ...
Hasan Nüsni, nr. 758 (yap. 1 b-51 a, ist. XII. asır. Yap: 32 b-41 a arasında şiirleri, 41 a-51 a arasında İsrâ Sûresi tefsiri vardır.).
- 107- Sipâhî-zâde, Mehmed b. Ali (ölm. 997 h.).
Evzah el-mesâlik ilâ ma'rifet el-büldân ve 'l-memâlik (Ebu 'l-Fidâ'nın *Takvîm el-büldân*'ının ilâveli tercümesi. HHH, s. 202,468).
Baş : ... حمد نا محدود اول مدع مبدطاته که قبه ...
Haraccioğlu, nr. 1218 (155 yaprak, ist. 980 h.).
Askerî Müze, nr. 73 (150 yaprak kadar, ist. X. asır).
- 108- Şâdi.
Maktel el-Hasan ve 'l-Hüseyn (763 h. de Kastomonu'da te'lif edilmiştir.).
Baş : ... اول الله ادنى یاد ایدم قدرتندن ...
Koyunoğlu, nr. 13 445 (103 yaprak, ist. 974 h., harekeli nesihle).

- 109- Şâhidî, İbrâhîm Dede (ölm. 957 h.).
-*Gülşen-i vahdet*.
Baş : ... عشقه دردیده ... افتتاح نامه بسم الله ايله
Tavşanlı, nr. 1124 (yap. 32 b-44 b, ist. XII. asır).
-*Tuhfe-i Şâhidî* (arûza dâir).
Baş : ... صبوحك والليل يوزك آيت نور رخك ...
Esad Efendi, nr. 3664 (yap. 248 b-261 a, ist. XII. asır).
- 110- Şemseddîn el-Sîvâsî, Ebû 'l-Senâ Ahmed (ölm. 1006 h.; *OM*, I, 95).
-*Mir'ât el-ahlâk ve mirkât (meşûk) el-eşvaq* (Hİİ, s. 1646).
Baş : ... اله الكل لامعبود غيره به الطول فلا ...
Diyarbakır, nr. B. 1884 (164 yaprak, ist. X. asır, harekeli).
-*Nakd-i hâtır* (Hİİ, s.1973).
Baş : ... حمد مطلق اول جنبه اليقدر ...
Koyunoğlu, nr. 13 395 (141 yaprak, ist. XII. asır).
- 111- Şemsî Ahmed Paşa (Babinger, s. 105-106).
-*Cevâhîr el-keîmât* (Arapça-Türkçe manzum ve muhtasar bir lügât).
Baş : ... حمد بي حد اكا كه ذاتي احد صفتي ...
Antalya-Tekelioğlu, nr. 671 (yap. 1 b-59 b, ist. 1056 h.).
- 112- Şemsî el-Şâir el-Acêmi (I. Selîm devri şairlerinden).
-*Dih mürg* (Kuşların dilinden nasihatler, manzum, Hİİ, s. 762).
Baş : ... قوت دستور الله عليهم فضل بسم الله الرحمن الرحيم
Üniversite, TY; nr. 3814 (s. 123-148, ist. 1114 h.).
- 113- Şerif b. Şerif (Fâtih ve oğlu Bâyezîd devirlerinde yaşamıştır).
-*Menâkib-i Şeyh Bunhâüeddîn Muhammed b. Muhammed el-Reynî el-Hüseyinî*.
Baş : ... حمد و سپاس و شكر بي قياس اول خالق ...
Arkeoloji Müzesi, nr. 1301 (59 yaprak, ist. III. asır).

- 114- Şeyhî el-Sivâsî.
El-Cevheret el-fârika fî fazli Âişe (III. Murad devrinde te'lif edilmiştir.).
Baş : ... سبحان من جعل لنا من أنفسنا ...
Kastamonu, nr. 1302 (255 yaprak, ist. XI. asır).
- 115- Tâcî-zâde, Ca'fer Çelebî Amasyavî (ölm. 920 h., Babinger, s.49-50).
Heves-nâme (*Mehabbet-nâme*, IX. asrın sonunda İstanbul'daki bazı yerleri tavsif eder.).
Koyunoğlu, nr. 13 955 (100 yaprak kadar, ist. 899 h.).
- 116- (Mevlânâ) Vâhidî.
Tarîkat-nâme-i Hâce-i Cihân ve Netîce-i Cân (I. Selim devrinde 929 h. de te'lif edilmiştir.).
Baş : ... حمد في حد اول خالق في بدله که اون ...
Üniversite, TY, nr. 9504 (119 yaprak, ist. 1013 h.).
Hasan Hüsnî, nr. 670 (98 yaprak, ist. 1000 h.).
- 117- Veysî Alaşehri (ölm. 1037 h., Babinger, s. 152-154).
Hâb-nâme.
Baş : ... نسيم چمن ارای حمد و ثنا اول پادشاه ...
Muğla, Hoca Mustafa, nr. 535/4 (yap. 83 b-90 b, ist. XI. asır).
- 118- (Seyyid) Yahyâ Efendi.
Menâkib-i Hâce M. Emîn Tokâdî ve Ahmed Yekdest Cûryânî (Yahyâ Efendi'nin müridlerinden biri tarafından temize çekilmiştir.).
Baş : ... بو اورا فک تحریر و ترقیمته باعث و بادی ...
Üniversite, TY, nr. 6480 (40 yaprak, ist. 1202 h.).
- 119- Yahyâ b. Bahşî (ölm. 840 h., OM, I, 199),
Menâkib el-cevâhîr (Emîr Sultan M. el-Buhârî'nin menâkibi hakkında, te'lif tarihi 932 h., HH, s. 1841 de İbrâhîm b. Zeyneddîn el-Hâcc Kâsım el-Halebî el-Hanefî'ye nisbet edilir.).
Baş : ... أما بعد اول حضرت نبوت و کمال ...
Tavşanlı, nr. 3159 (75 yaprak, ist. 1008 h.).

120- Yûnus Emre (Emrem).

Dîvân.

Muğla, Hoca Mustafa, nr. 413 (137 yaprak, ist. X. asır, baştan ve sondan eksik.).

121- Yûsuf b. Kemâl el-Burusavî (OM, III, 309).

Câmi' el-hisâb (Kânûnî devrinde te'lif edilmiştir.).

Baş : ... بو بنده نحيف يوسف بن كمال البرسوي بر حجه ...

Tavşanlı, nr. 1709/2 (yap. 60 b-156 a, ist. XI. asır).

Müellifi Tesbit Edilmeyen Eserler:

-Bağlâl-nâme.

Arkeoloji Müzesi, nr. 1455 (228 yaprak, 840 Rebülevvel ayı başında Hâcî Seyyid b. Emîr Kalışmîr tarafından istinsah edilmiştir.).

-Câmi' el-inşâ ve 'l-mekâtîb (134 bâb üzere tertibedilmiş tasavvufa dâir bir eser.).

Baş : ... باب اول در توحيد جناب رب عزت ...

Üniversite, TY, nr. 3971 (380 yaprak, ist. IX. asır, başı sonu eksik.).

-Durûb-i emsâl-i türkiyye (alfabetik olarak tertibedilmiştir.).

Baş : ... باب الف الله الله ديمتجه ايشل اونمز ...

Üniversite, Farsça Yazmalar, nr. 546 (yap. 116 a-128 b, ist. XI. asır.).

-Fütüvvet-nâme.

Baş : ... كلذك بيرل بيان ايدلم بر كسنه طريقته ...

Yusuf Ağa, nr. 10 203 (47 yaprak, ist. 1229 h.).

Başka bir *fütüvvet-nâme.*

Baş : الفتوة على ثلاثة أقسام اولها مخافة ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 1157 (70 yaprak, ist. XIII. asır).

-*Ğazavât-ı İfrîkiyye-i Eshâb.*

Baş ; راوبلر شيله : روایت قلر بو کون ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 1318 (388 yaprak, Tilimsân'da 1001 senesi Şabân'ı sonunda harekeli bir nesihle istinsah edilmiştir.).

-*Osmanlı kânûn-nâmeleri:*

a) *Sûret-i kânûn-nâme-i ihtisâb-ı Edirne* (Edirne kadısı Narluca Muhyiddin tarafından 907 Zilhiccesi ortalarında tedvin edilmiştir.). İnegöl, nr. 230 (yap. 28b-36a, ist. 10000 h. lerde).

b) *Kânûn-nâmie-Osmânî ve 'l-örfiyyâtı divânî* (26 fasl). İnegöl, nr. 230 (yap. 2b-28a, ist. 100 h. lerde).

c) 1011 h. senesinin 11. günü arzedilen *arazi kânûn-nâmesi*. Koyunoğlu, nr. 13 553 (yap. 1 b-39 b, ist. XI. asır).

d) *Kavânîn ve kavâ'id-i Yeniçeriyân* (I. Ahmed devrinde 9 bâb üzere tertibedilmiştir.).

Baş : ... و حالا یکچری اوچاغی خدمتتدن اولوب ...

Esad Efendi, nr. 2068 (130 yaprak, ist. XI. asır).

Veliyyüddin, nr. 1973 (145 yaprak, ist. XI. asır).

e) *Osmanlı eyâleleri, sancakları ve buralardaki emîrler, timarlı askerler hakkında bir risâle.*

Fatih, nr. 3514 (yap. 101 a-112 b, ist. 1063 h.).

-*Kâşif el-kulûb* (Safiyüddin el-Erdebî'nin menâkibinin Farsça'dan tercümesi).

Baş : ... اما بعد بو ضعیف... فقیردن بعض اصحاب الناس ...

Ayıntâb, nr. 200 (100 yaprak kadar, ist. X. asır).

Manisa, nr. 1383/1 (yap. 1 a-130 b civarında, ist. IX. asır).

-*Mecmû'at el-sanâyi'* (Eser 39 bâb üzerine tertibedilmiş olup son bâbı düşmüştür. Müellif zamanındaki kimyâ ve kuyumculuk sanatlarından bahseder.).

Diyarbakır, nr. A. 4236 (132 yaprak, ist. XII. asır).

-*Menâkib-i Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd el-Ensârî* (Müellif Kânûnî devrinde Eyyûb Medresesi müderrislerindendi. HH, s. 1835).

Üniversite, TY, nr. 6485 (34 yaprak, ist. X. asır).

-*Menâkib-i Hâcî Bektâş Velî*.

Baş : ... شكر و سپاس لانهايه و ثنای بی عد و غایه ...

Beyazıt Umûmî, nr. 9436 (136 yaprak, ist. 1076 h.).

-*Menâkib-i Hz. Mevlânâ* (III. Murâd zamanında Abdüllatif b. Sinân Dede el-Mevlevî'nin müridlerinden biri tarafından 998 h. de te'lif edilmiştir.).

Baş : ... بر حمدك عظم نوری كه یوز بیک دردنجی ...

Kastamonu, nr. 1180 (151 yaprak, ist. 1251 h.).

-Başka bir eser (Bu eserin Şemseddin Hüseyin Belhî b. Ahmed Hatîbî'ye âit olması muhtemeldir?).

Baş : الحمد لله الذی نور قلوب ...

Hâlet Efendî, nr. 319 (271 yaprak, ist. 1213 h.), mülhak, nr. 50 (242 yaprak, ist. 1017 h.).

Nuruosmâniye, nr. 2610 (113 yaprak, ist. XI. asır).

Tokat, nr. 4342 (294 yaprak, ist. 1008 h.).

-*Menâkib-i Sultân Bâyezîd el-Sânî* (Daha çok Yavuz'dan bahseder.).

Baş : مناقب ابو الجهاد ذی شان سلطان بايزيد ...

Askerî Müze, nr. 84 (250 yaprak kadar, ist. XI. asır).

-*Menâkib-i Sümbül Efendî*.

Baş : ... حمدله اولسه ابت-ای کلام خیره ختم ...

Manisa, nr. 1229/2 (yap. 42 b-65 b, ist. XI. asır).

-*Menâkib-i Şücâ'eddîn Sultân Varlıĝı.*

Baş : ... روایت اولنورکه سید نسیمی رومه کلدیکی ...

Kastamonu, nr. 1591/8 (6 yaprak, ist. XIII. asır).

-*Menâkib-i Şeyh Muhammed Ebi 'l-Vefâ* (II. Bâyezîd devrinde Arapça'dan tercüme edilmiştir.).

Baş : ... اما به- چونکم بو کتاب ایچنده شیخ مشایخ ...

Kütahya, Vahid Paşa, nr. 1542 (yap. 1 a-106 b, ist. IX. asır).

Pertevniyal, nr. 417/1 (yap. 1 b-106 b, ist. X. asır).

Bursa Umûmî, nr. 26 134 (83 yaprak, ist. X. asır).

Hamidiyye, nr. 992 (190 yaprak, ist. X. asır).

Üniversite, TY, nr. 6379 (194 yaprak, ist. XI. asır).

-*Menba' el-ebhâr fî riyâz el-ebâr* (Nakşibendiyye tarikatı silsile-nâmesi).

Baş : ... ذات ایدر مفتوح کائنات فایح ابوب ...

Tavşanlı, nr. 4878 (yap. 395 b-452 a, ist. XI. asır).

-*Münşeat mecmûlaları :*

a) Bor, nr. P. 396 (85 yaprak, ist. XI. asır. Divânî ve siyâkat hatlarla yazılmış mektupları ihtivâ eder.).

b) Diyarbakır, nr. B. 2042 (yap. 1 b-80 b, ist. XI. asır).

c) Koyunoĝlu, nr. 12 224/2 (100 yaprak kadar, ist. XII. asır. Kınalı-zâde'nin mektuplarını ihtivâ eder.).

d) Koyunoğlu, nr. 11 794 (56 yaprak, ist. XII. asır. Nasûh Paşa'nın mektuplarını ihtivâ eder.).

e) Koyunoğlu, nr. 13 727 (76 yaprak, ist. XI. asır).

f) Tire, Necîb Paşa, nr. 369 (548 yaprak, ist. 1100 h. lerde. XV-XVII. asırlara âit fermanlar, resmî mektuplar, sakkler, taklidler v.s. resmî mektupları ihtivâ eden kıymetli bir mecmûa.).

g) Ürgüp, nr. 380 (100 yaprak kadar, ist. XI. asır.).

-*Risâle fi 'ilm el-hağğ* (Unvân sahifesinde Ya'kût el-Must'asımî'nin olduğu kayıtlı. Belki de onun eserinin tercümesi.).

Baş : ... بىكىل كم بو كتاب بر مقدمه و ايكي مقاله و بر خاتمه اوزره ترتيب اولدى ...

Arkeoloji Müzesi, nr. 472 (38 yaprak, ist. XIII. asır).

Köprülü II, nr. 361/1 (yap. 1 b-14 a, ist. XII. asır).

-Başka bir risâle.

Baş : ... تراشیدن قلم و شناختن اولاد حسن خط ...

Çorum, nr. 3143/2 (15 yaprak, ist. 1095 h.).

-*Şerhu esmâ Allâh el-ğusnâ*.

Baş : ... بو لوح مبارکه ده یازیلان کلمات شریفه ...

Koyunoğlu, nr. 12 025 (49 yaprak, ist. XI. asır).

-*Kitâb-ı Tavâ'if-i Aşera li-Hâce-i Cihân* (Mevlevîler, Bektâşîler, Edhemîler, Abdâllar, Haydarîler, v.s. tarikatların mensuplarının Hâce-i Cihân'a sordukları sorular ve cevapları.).

Baş : ... جمهور مولویلر مسرور معنویلر و عارف ...

Çorum, nr. 3248 (58 yaprak, ist. XI. asır).

-(Kıt'a min *Tercemet el-Kur'ân* (... فحاق بالذین سحروا ... âyetinden

المحمد الذي جملكم خلافت وهو الذي جملكم خلافت âyetinin sonuna kadar. Satır aralarında tercüme).

Kastamonu (Merdiyye Medresesi), nr. 2378 (50 yaprak kadar, ist. 1 Zilhicce 762 h. de).

-*Ukûd-i 'ukûl* (Arapça atasözlerinin türkçe tercüme ve şerhi).

Baş : ... الحمد لله الذي ضرب لنا مثلا في كتابه الكريم ...

Haraccioğlu nr. 1003 (yap. 1 a-45a, ist. 1123 h.)

-*Umûlman memâlik-i osmâniyyede vâki olan bilâd, kurâ, kilâ ve mezreaların aksâmı, tasarrufâtı, bazı istilâhât ve itibârâtı beyânında bir risâle.*

Fatih, nr. 3514 (yap. 112 b-138 b, ist. 1063 Ramazan ayı ortalarında Silâhdâr-ı Şehriyârî Kenân. Ağa'nın maiyyetindekilerden Mustafâ b. Mustafâ tarafından).

-*Vakfiyeler:*

a) *El-Hâcc Mehmed Ağa b. Hasan b. İsmâ'îl vakfiyesi.*

Koyunoğlu, nr. 13 754 (28 yaprak, ist. 1177 h.).

b) *El-Hâcc Osmân b. Muhammed'in Beşiktaş'taki emlakinin vakfiyesi.*

Koyunoğlu, nr. 11 742 (11 yaprak, ist. 1119 h. de vâkıfın hattıyla).

c) *Hüseyn Çelebî b. Mahmûd'un vakfiyesi.*

Selimiyye, Medrese Kitapları, nr. 411 (20 yaprak, ist. XIII. asır, 911 h. tarihli nüshadan nakledilmiştir.).

d) *Necîb Paşa Kütüphanesi Vakfiyesi.*

Tire, Necîb Paşa, nr. 1 (33 yaprak, ist. 1244 h.).

e) *Ömer Hüsâm Efendî Vakfiyesi.*

Atıf Efendi, nr. 2859 (10 yaprak, ist. 1285 h.).

f) *Edirne Selimiyye Camii Ve Külliyesi Vakfiyesi.*

Selimiye, nr. 141 (67 yaprak, ist. 984 h., Arapçası nr. 140 ta).

g) *M. Vahid Efendi Vakfiyesi*.

Atf Efendi, nr. 2861 (19 yaprak, ist. 1288 h.).

-*Zeylũ Hadikat el-mũlũk ve 'l-vũzerũ* (OM, II, 265 veya III, 48 deki eserlerden biri olabilir. Ayrıca, yukarıya, Osmũn-zũde Tũib mad-desine bk.).

Baş : ... ŐerifŐŐay Őerir Őlũnt v rũnũ

Ulucami, nr. 5146/2 (yap. 139 a-170 a, ist. 1161 h.).